

Temadag 3: Pårørendesamarbejde

- Retsstilling og selvbestemmelse



Dagens emner

Indhold

- Hvad skal vi tale om?

- Pårørende samarbejde
- Retsstilling
- Ethiske dilemmaer
- Magt og selvbestemmelse

Proces

- Hvad skal der ske?

- At træne refleksion og evnen til at stille nysgerrige spørgsmål
- At træne perspektivskifte
- At få indblik i forskellige metoder

Interview-øvelse i grupper af 3

- Hvordan er det gået med de opgaver, du stillede dig selv sidst?
- Hvad har du prøvet?
- Hvilken effekt havde det, du prøvede?

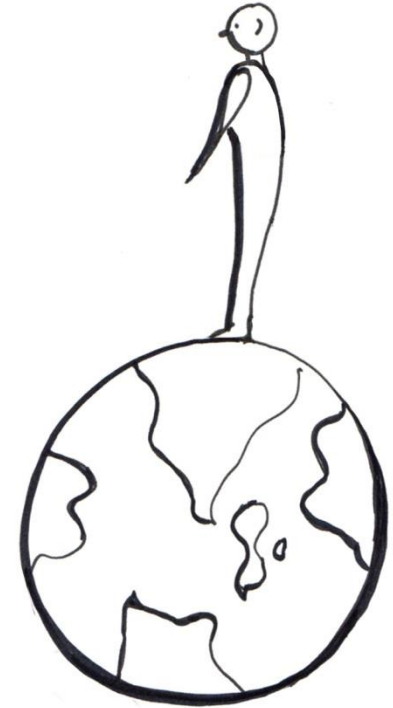
Pårørendesamarbejde

Hvor kommer vi fra?



Pårørende-land

- Hvilket fundament står vi på?
- Hvad karakteriserer pårørendeland og personaleland i forhold til:
 - Sprog
 - Viden
 - Kultur og værdier
 - Opgaven
 - Omgivelser
 - ...



Personale-land

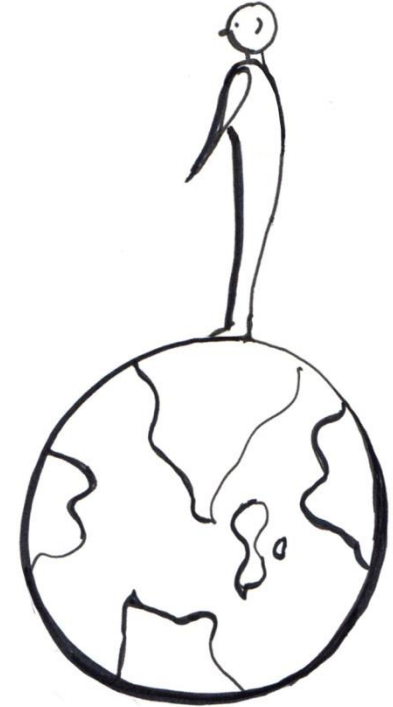
Lise Grastrup. Tanke-til-streg.

Hvor kommer vi fra?



Pårørende-land

- Refleksionsspørgsmål:
 - Hvad ville du være særlig optaget af hvis du var pårørende?
- Hvordan er er kulturen/praksis på din arbejdsplads i forhold til at tage imod/møde de pårørende?



Personale-land

Lise Grastrup. Tanke-til-streg.

Interview-øvelse i grupper af 4

Det gode samarbejde med pårørende

- Fortæller:
Beretter om et godt samarbejde med en pårørende.
- Interviewer:
Stiller åbne spørgsmål ud fra spørgsmålsguide (næste slide).
- Øvrige:
Er livliner og noterer de handlinger ned, som fortælleren har gjort i samarbejdet.
- Fremlæggelse:
Hvilke handlinger styrker samarbejdet med pårørende?

Interviewguide

1. Fortæl lidt om samarbejdet med den pårørende.
Hvad var det, som fungerede godt?
2. Hvem var involveret i samarbejdet, og hvad gjorde I hver især?
Hvad var din rolle?
3. Hvad vil du kalde det, som I kunne sammen?
Hvis du skulle hæfte nogle ord på det samarbejde, I fik etableret, hvad ville det så være?
4. Hvad var effekten af samarbejdet og det, I kunne sammen?
Hvad betød det mon for den pårørende, og hvad betød det for dig/jer?
5. Hvad var medvirkende faktorer til, at det gik godt?
Hvad tror du, var din/jeres andel i, at det gik godt?
Hvad gjorde/sagde du eller andre, som havde god effekt?
6. Hvad er du selv tilfreds med, du fik gjort i samarbejdet?
Hvorfor er du tilfreds med dette? Hvad er det i tråd med, som er vigtigt for dig?
Som du kæmper for?
7. Noget du (set i bakspejlet) gerne ville have gjort mere eller mindre af? Hvorfor?
8. Hvis man skulle trække læring ud af dette, hvad ville du så sige? Hvad har dette samarbejde med den pårørende lært dig/jer om:
 - a) Hvad der er vigtigt at sige i samarbejdet med den pårørende?
 - b) Hvilken type relation det er vigtigt at skabe?
 - c) Hvilke aftaler der er smarte at få etableret?
 - d) Hvad der er vigtigt at gøre?
 - e) Noget der er vigtigt man absolut IKKE gør eller siger?

Interview-øvelse i grupper af 3

Perspektivskifte.

Gruppen vælger en borger og en konkret situation som var konfliktfyldt eller svær.

- Fortæller:
Beretter om et godt samarbejde med en pårørende
- Interviewer:
Stiller åbne spørgsmål ud fra spørgsmålsguide (udleveret – næste slide)
- Øvrige:
Er livliner og noterer de handlinger ned som fortælleren har gjort i samarbejdet

Prøv at fold din kollegas fortælling ud ved at stille nysgerrige spørgsmål.

Opsamling

Hvad tager jeg med mig fra formiddagen i forhold til mit samarbejde med pårørende?

Skriv i logbog.

Retsstilling

Retsstilling

- FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder, 1948.
- "Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder".

Dette gælder også for mennesker med demens!



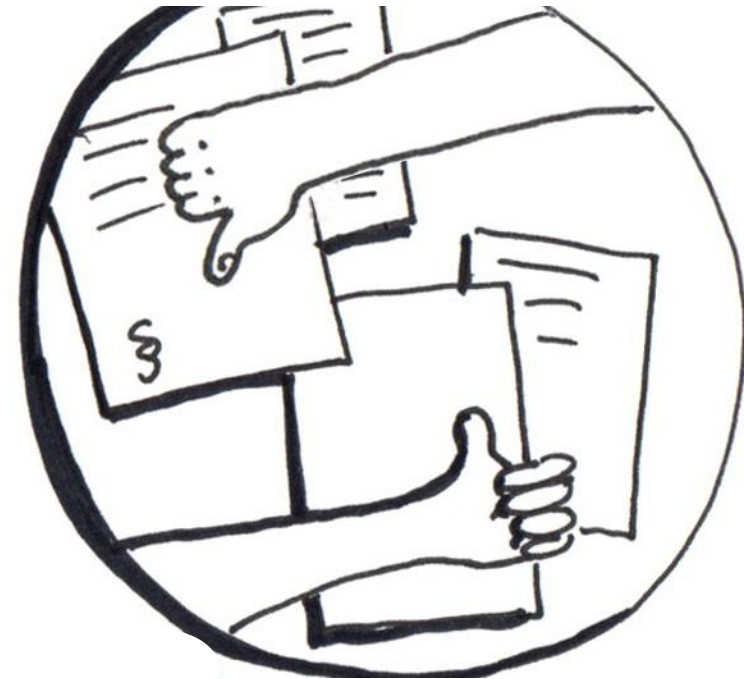
Lovgivning – Serviceloven

Hvornår må vi undtagelsesvist anvende magt?

1. Alarm- og Pejlesystemer
2. Personlig Pleje - Fastholdelse
3. Tilbageholdelse i egen bolig
4. Fastspænding med blød sele
5. Flytning uden samtykke

Øvrig lovgivning:

- Sundhedsloven:
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183932>
- Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien:
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183932>
- Straffeloven:
<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=181992>

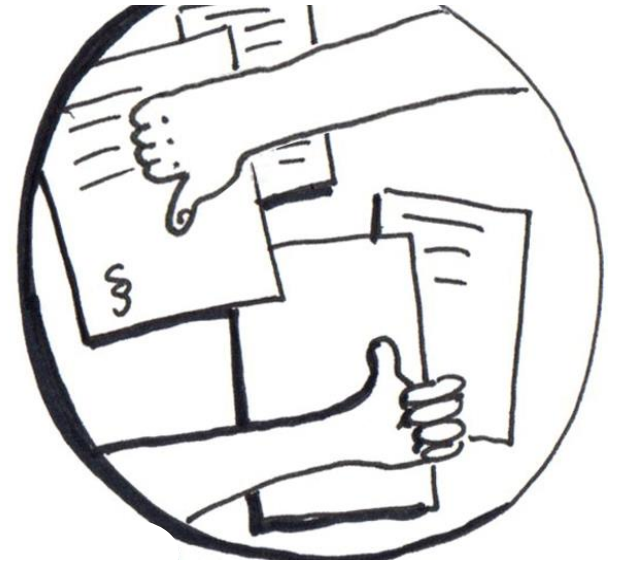


Det hjælpsomme spørgsmål

"Er det et indgreb i personens ret til at bestemme over sit eget liv?"

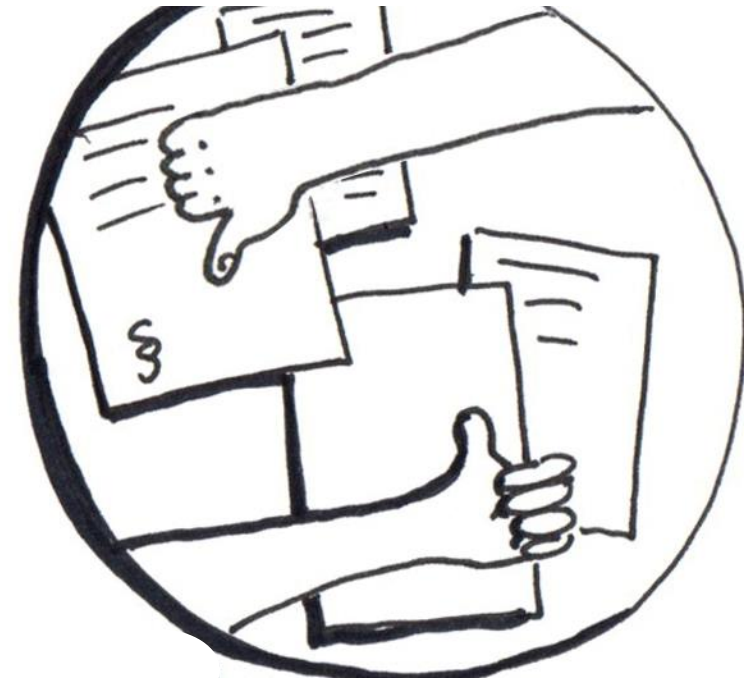
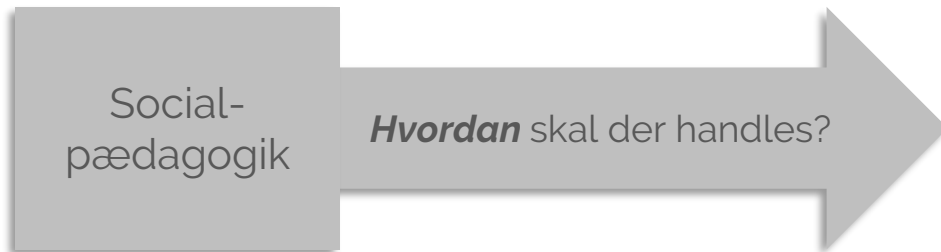
I stedet for:

"Er det magtanvendelse?"



Hjælpssomme spørgsmål

- Er borgeren i målgruppen for den aktive omsorgspligt?
- Hvad sker der helt præcis, hvis hjælpen ikke gives?



Praksis omkring indberetning af magtanvendelse i min kommune

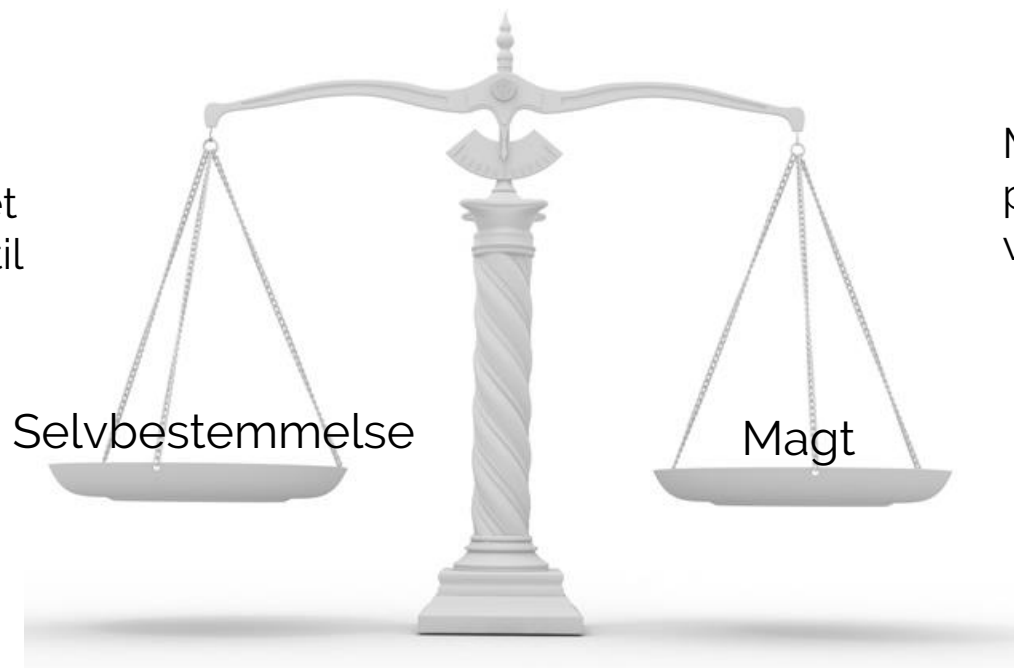


<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/magtanvendelse-i-forhold-til-personer-med-betydelig-og-varigt-nedsat-psykisk-funktionsevne-til-fagpersoner>

At finde balancen

- Arbejde efter mindste indgribende princip
- Pædagogiske redskaber

Retten til at bestemme over eget liv, herunder retten til at gå i hundene.



Målgruppe // Absolut påkrævet handling // Risiko for væsentlig personskade //...

Omsorgspligt:
Pligt til *aktivt* at undgå omsorgssvigt.

Magtanvendelse

- Hvad må vi have blik for...

- Er altid sidste instans.
- Er altid en konkret individuel vurdering.
- Skal altid foregå ud fra mindste-indgrebs-princippet.
- Må aldrig erstatte pædagogik.
- At pædagogik går ud på at få andre til at gøre noget, de ellers ikke ville have gjort.
- Hvad er formålet med den handling, vi som personale fortager os?
- Hvad er effekten af vores handling?
- Føler mennesket sig bestemt over?
- Får altid betydning for relationen



At få omsorgspligten og selvbestemmelsesretten til at gå hånd i hånd.

Interviewer:

Stil åbne spørgsmål, som får fortælleren til at gå i detaljer omkring situationen.

Eks: Hvad gjorde du?
Hvordan reagerede borgeren? Hvordan tror du borgeren opfattede situationen.

HUSK ingen løsninger!

Fortæller:

Beret om dilemma, hvor du var i tvivl om en handling var magtanvendelse.

Livline:

Kan inviteres ind af interviewer.
Skriv de gode spørgsmål ned.

Øvelse

Gå sammen i grupper af 3

- Tag udgangspunkt i en konkret oplevelse, hvor du har stået i et etisk dilemma mellem omsorgspligt og selvbestemmelsesret.
- Interview på skift, ca. 7 min (se til venstre).
- Reflekter sammen til sidst:
 - Var det et indgreb/magtanvendelse?
 - Skal det indberettes?
 - Hvorfor/hvorfor ikke?

Taler vi om magt?

MACT
CENSUR

Den 'lille' magt



Øvelse

Tal sammen 2 og 2

- Taler I sammen om magt på jeres arbejdsplads?

Forebyggelse af magtanvendelse

Vi må være hele tiden være et skridt foran:

- Er der noget, der tyder på, at der kan opstå problemer?
- Kan hjælpen tilrettelægges anderledes?
- Vær nysgerrig på mennesket og borgerens reaktioner (jf. Tom Kittwood).
- Tilbagevendende, faglige refleksioner i personalegruppen er en vigtig forudsætning for at forebygge magtanvendelse.



Øvelse

Interview hinanden 2 og 2

- Hvordan gik dagen?
- Hvad var godt, hvad var mindre godt?
- Afsluttende kommentarer?

Notér i din logbog

- *Interviewer: Prøv at udfordre din kollegas refleksioner ved at stille nysgerrige spørgsmål.*

Opsamling

Hvilke nye handlinger har eftermiddagen givet anledning til?

Skriv i logbog.

